

katerikoli drugi državi. Posledica temu je preveč izučenih ljudi, kar je krivo, da ne morejo izlahka dobiti službe. Zato je pa toliko manj strokovnih izobražencev. Ko je bilo pred nedavnim časom pri mornarici razpisanih 46 služb za strojevodje, se je oglasilo za te službe 53 prosilcev; ko je bilo na redarstveni prefekturi v Rimu razpisanih par uradniških mest, se je prijavilo nič manj nego — 2000 prosilcev! In pri tem so te uradniške službe, zahtevajoče toliko učenja in čakanja, slabo plačane, največ samo 1200 do 1800 lir na leto. Povprečno število državnih plač je pod 2500 lir na leto. Ravno tako siromašno kakor pri uradnikih, ki jih je v Italiji 400.000, je tudi pri nižji duhovščini. V Italiji je nad 9000 župnij, ki ne nosijo več na leto nego 600 do 800 lir. Vkljub temu se jih mnogo posveča duhovskemu stanu. A slabo se godi samo nižji duhovščini, še slabše seveda učiteljstvu. V vsej Italiji je približno 80.000 svetovnih duhovnikov in 40.000 menihov. Italija sama, ki šteje približno 32 milijonov prebivalcev, ima več škofij (okolo 250), nego Avstro-Ogrska, Nemčija in Francoska skupaj; zato so, zlasti v južni Italiji, socialne razmere silno žalostne.

Nagrade za šolske vrtnarje. Razpisane so tri denarne premije po 75 K 60 h, ustanovljene iz imetja nekdanjega vrtnarskega društva. Pravico do njih imajo oni ljudskošolski učitelji na Kranjskem, ki se posebno bavijo z gojenjem šolskih vrtov in s poukom v zelenjadarstvu in sadjarstvu. Dovoljno opremljene prošnje je vlagati do 15. junija t. l. pri dotičnem okr. šol. svetu.

V Celju žive z letošnjim letom nastopni gg. upokojeenci našega stanu: A. Lajušič, prej nadučitelj v Smartnem; J. Rupnik, prej nadučitelj v St. Lovrencu pri Prozinu; J. Supanek, prej nadučitelj v Loki pri Zidanem mostu; F. Zagoričnik, prej nadučitelj v Orešju pri Brežicah; I. Zdolšek, prej nadučitelj v Novi cerkvi pri Celju; I. Kunstič, prej učitelj v Trbovljah; Amalija Gradišnik, prej učiteljica na Hrastniku ob j. ž. Značilno je, da je izmed navedenih učit. oseb le ena sama član učit. društva. — Upokojeni nadučitelj iz Petrovč, g. G. Potočnik je dne 7. aprila umrl.

Dunav je dolg 3600 km in teče skozi dežele, v katerih govore 52 raznih jezikov in narečij.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 382. Kranjsko.

Na dvorazrednici pri Sv. Vidu nad Cerknico je popolniti nadučiteljsko mesto. Prošnje so vlagati semkaj predpisanim potom do dne 3. junija 1904.

C. kr. okr. šolski svet v Logatcu, dne 2. maja 1904.

Št. 714.

Na trirazrednici v Žireh je popolniti nadučiteljsko mesto. Prošnje so vlagati semkaj do dne 3. junija 1904.

C. kr. okr. šolski svet v Logatcu, dne 2. maja 1904.

Št. 898.

Na petrazrednici v Postojni je eno mesto učitelja popolniti. Moški prosilci naj vlagajo svoje prošnje semkaj do dne 1. junija 1904.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 30. aprila 1904.

Z. 478.

Na čvetorazredni ljudski šoli v Smartnem pri Litiji je razpisana nadučiteljska in voditeljska služba v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Opomni se, da je združena s to šolo tudi obrt.-nadaljevalna šola. Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo po predpisanem potu semkaj do 20. maja 1904.

C. kr. okr. šolski svet v Litiji, dne 22. aprila 1904.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Ravnokar je izšla v naši zalogi knjiga:

Učne slike iz prirodoslovja

za 3., 4. in 5. razred. (Podrobni učni načrt.) Priredil
Anton Maler.

Cena K 2.50, po pošti 20 vin. več.

**Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova knjigarna
v Ljubljani.**

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

- Jernej Bahovec**, — zaloga M. Grubbauerjevih in drugih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“, šolskih knjig in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
- Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
- Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
- Šeberjeva tiskarna** v Postojni, zaloga uradnih spisov itd.
- Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
- Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
- Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
- J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
- Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
- Knjigotržnica Jg. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
- Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi jugoslovanskih avstrijskih učiteljskih društev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

Pripraviški tečaj v Idriji.

Spisal prof. Makso Pirnat.

(Dalje.)

1864/65.

Šolsko leto se je začelo dne 20. oktobra leta 1864.

Za idrijske pripravnike so bile dovoljene štiri ustanove, ena po 25 gld., tri po 20 gld.; prvo je dobil Anton Kratochwill, druge tri pa: Francišek Duchner, Mihael Kalan in Anton Požar.

Šolsko leto se je končalo dne 10. avgusta 1865; isti dan so se vršili tudi izpiti.

Učiteljsko osebje je ostalo neizpremenjeno.
1865/66.

Šolsko leto se je začelo 20. oktobra leta 1865.

Za idrijske pripravnike so bile dovoljene kakor prejšnje leto štiri ustanove, ena v znesku 25 gld., druge tri po 20 gld.; prvo je dobil Alojzij Medija; ostale tri pa: Valentin Bernot, Ivan Gregorič in Leopold Zupin.

Šolsko leto se je končalo dne 2. avgusta leta 1866.; izpiti so se vršili dne 31. julija in dne 1. in 2. avgusta.

S tem šolskim letom je prenehal pripravniški tečaj. Zakaj je prenehal in kaj je nagnilo višjo šolsko oblast, da je sklenila opustitev tega tečaja, tega ni v obranjenih zapiskih zabeleženega; tam stoji vpisan le odlok deželne vlade kranjske z dne 5. oktobra leta 1864., št. 11240, s katerim se ukazuje, da ima jenjati idrijski pripravniški tečaj ob zvršetku šolskega leta 1865/66.

Zakaj se je torej opustil pripravniški tečaj v Idriji? Veliko pomanjkanje učiteljev je bilo vzrok, da se je leta 1852. poleg dvoletne pripravnice v Ljubljani, katera ni mogla cele dežele zadostno zalagati z učiteljstvom, ustanovil še v Idriji podoben učni navod, namreč enoletni pripravniški tečaj. Ta tečaj je vsaj iz početka in za prvo silo zadostoval svojemu namenu. Za tedanje razmere se je smel imenovati celo dober. Poučevali so na njem spretni učitelji, katere je višja šolska oblast večkrat pohvalila in se jako priznalno izrazila o njihovem delovanju. Storili so po svoji moči vse, kar se je pač dalo storiti v kratkem času enega samega šolskega leta. Vzgojili so ti moške lepo vrsto izvrstnih učiteljev, katerih še sedaj nekaj uspešno deluje na šolskem polju, večina pa že počiva od naporenega učiteljskega dela v hladnem grobu. Dodani imenik pripravnikov v vseh letih, kar je obstajal ta tečaj, nam priča, da so skoro vsi dosegli svoj namen in postali učitelji. Glavna napaka pri idrijskem pripravniškem tečaju je bila pač ta, da je trajal samo eno leto. V enem letu še tako izvrsten učitelj ne more iz učenca napraviti dobrega učitelja, posebno še iz učenca, ki ima le nezadostne predštudije. Razumevno je torej samo ob sebi, da tak enoletni tečaj ni mogel več zadostovati svoji nalogi, da ni več odgovarjal napredujočemu duhu v razvoju šolstva, in da se je moral radi tega opustiti. Ohranil bi se bil pač lahko, ako bi se bil izpopolnil vsaj v dvoletno pripravnico. Na to pa tedaj ni mislila višja šolska oblast. Prvič zato ne, ker je postalo pomanjkanje učiteljev manj občutljivo, in drugič se je itak mislila preosnovati ljubljanska pripravnica in razširiti v štirirazreden zavod; da so bili proti nadaljnemu obstoju pripravniškega tečaja v Idriji, oziroma proti preosnovi istega tudi financijski pomisleki, se razume samo ob sebi. Posledica vseh teh ozirov in razmer je bila ta, da je prenehal pripravniški tečaj v Idriji.

Preden se sklene kronika, še nekaj besedi o idrijskih pripravnikih. Gojenci idrijskega tečaja so bili večinoma sinovi rudarjev in pa revnih kmetijskih staršev. Nekateri družine so imele izvenidrijske pripravnike leto za letom na stanovanju. Navadno so plačevali po 9—10 gld. na mesec za vse. Imovitejši kmetje so dajali gospodarjem, pri katerih so stanovali njih sinovi-pripravniki, navadno namesto denarja živila, le za stanovanje, perilo, svečavo itd. so dokladali par goldinarjev. Bolj siromašni pripravniki so imeli pri dobrih ljudeh enkrat ali po večkrat brezplačno hrano, bodisi da so zato poučevali otroke v dotični družini, bodisi da so podpornikom kaj pisarili i. dr. Tuintam je tudi pripravnik, več glasovirja, za hrano poučeval otroka v glasbi. V veliko pomoč in v veliko gmotno olajšanje so bile za pripravnike tudi ustanove, katere je leto za letom uživalo nekaj pripravnikov; vse ustanove, kar jih je bilo podeljenih idrijskim pripravnikom, so znesle, kakor nam kaže statistika, kaj lepo svoto.

Statistika.

	Šolsko leto.											Skupaj			
	1862/63	1863/64	1864/65	1865/66	1866/67	1867/68	1868/69	1869/70	1870/71	1871/72	1872/73				
1. Število.															
začetkom	14	20	19	17	22	17	16	9	16	18	14	8	5	13	208
izostali	—	—	1	2	—	—	2	2	4	—	1	2	—	1	15
koncem	14	20	18	15	22	17	14	7	12	18	13	6	5	12	193
2. Rojstni kraj.															
Mesto Idrija	8	11	12	11	9	3	2	2	1	2	2	—	—	1	64
Kranjsko	6	9	7	6	12	13	13	7	13	9	12	6	4	11	128
Štajersko	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	4
Primorsko	—	—	—	—	—	1	1	—	2	5	—	—	—	1	10
Koroško	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Ogrsko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Skupaj	14	20	19	17	22	17	16	9	16	18	14	8	5	13	208
3. Vera.															
Rimsko-katoliške vere												208			
4. Materinščina.															
Vsi Slovenci												208			
5. Starost.															
15 let	5	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	10
16 »	2	7	5	6	4	2	3	1	—	—	—	1	1	—	32
17 »	—	3	5	4	6	4	3	2	3	7	2	—	1	3	43
18 »	2	3	1	3	1	6	2	1	3	—	4	1	3	4	34
19 »	—	—	1	—	1	—	3	3	3	3	1	3	—	2	20
20 »	1	1	3	1	4	1	1	1	5	1	4	—	—	1	24
21 »	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—	—	—	2	9
22 »	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	7
23 »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
24 »	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2
25 »	—	1	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	1	7
26 »	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	4
27 »	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	4
30 »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
31 »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
34 »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
35 »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
36 »	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
37 »	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
40 »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skupaj	14	20	18	15	22	17	16	9	16	18	14	8	5	13	208
6. Predštudije.															
III. r. glavne šole	14	19	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49
IV. r. glavne šole	—	—	—	12	16	13	14	6	7	10	7	2	—	4	91
I. r. realke	—	—	2	3	2	1	1	—	1	1	—	1	1	—	13
II. r. realke	—	—	—	—	1	—	1	1	1	2	1	1	—	3	11
I. r. gimnazije	—	1	—	2	3	3	—	2	4	1	3	—	—	2	21
II. r. gimnazije	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	3	3	3	3	16
III. r. gimnazije	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	1	5
IV. r. gimnazije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Skupaj	14	20	19	17	22	17	16	9	16	18	14	8	5	13	208

(Dalje.)

Pravila

Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejenim jamstvom.

Smoter zadruge.

§ 1.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani je registrovana zadruga z omejenim jamstvom po zakonu z dne 9. aprila 1873. l. Njen smoter je:

- 1.) Svojim zadrugnikom s prevzetjem deležev dajati priložnost, da svoje prihranke plodonosno nalagajo in
- 2.) istim dajati s kolikor moči ugodnimi in ceni mi pogoji posojila